

ТЕМА 4

Облік операцій з експорту послуг

5.1.Оподаткування операцій з експорту
робіт, послуг

5.2.Бухгалтерський облік операцій з
експорту робіт, послуг

5.1. Оподаткування операцій з експорту робіт, послуг

Нормативне регулювання операцій з експорту робіт, послуг

- Податковий кодекс України
- Закон України “Про ЗЕД”
- П(С)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”
- Закон України від 03.11.2016 р. № 1724-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг”₄

Постачання послуг

будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності

(Податковий кодекс України)

ЗЕД-договір

У разі експорту послуг (крім транспортних) зовнішньоекономічний договір (контракт) може укладатися шляхом прийняття публічної пропозиції про угоду (оферти) або шляхом обміну електронними повідомленнями, або в інший спосіб, зокрема шляхом виставлення рахунка (інвойсу), у тому числі в електронному вигляді, за надані послуги

Обмеження строків розрахунків

Вимоги щодо обмеження строків розрахунків не поширюються на експорт послуг (крім транспортних і страхових), прав інтелектуальної власності, авторських та суміжних прав.

Ідентифікація валютної виручки

Для ідентифікації валютної виручки як такої, що отримана від експорту робіт (послуг), прав інтелектуальної власності, банки мають право вимагати від резидентів надання виставленого нерезиденту рахунку (інвойсу). При цьому банки не будуть вимагати від резидентів перекладу на українську мову документів, у тому числі рахунку (інвойсу), складених **англійською** мовою.

Місце постачання послуг

місце реєстрації постачальника, крім операцій, зазначених у пунктах 186.2 і 186.3 ПКУ

Місце постачання послуг (пп. 186.2 і 186.3 ПКУ)

№	Вид послуг	Місце постачання послуг
1	Послуги, що є допоміжними у транспортній діяльності: навантаження, розвантаження, перевантаження, складська обробка товарів та інші аналогічні види послуг	місце фактичного постачання послуг, пов'язаних з рухомим майном
2	Послуги із проведення експертизи та оцінки рухомого майна	
3	Послуги, пов'язаних із перевезенням пасажирів та вантажів, у тому числі з постачанням продовольчих продуктів і напоїв, призначених для споживання	
4	Послуги із виконання ремонтних робіт і послуг із переробки сировини, а також інших робіт і послуг, що пов'язані з рухомим майном	
5	Послуги агентств нерухомості	фактичне місцезнаходження нерухомого майна, у тому числі що будується для тих послуг, які пов'язані з нерухомим майном
6	Послуг з підготовки та проведення будівельних робіт	
7	Інші послуги за місцезнаходженням нерухомого майна, у тому числі що будується	
8	Послуги у сфері культури, мистецтва, освіти, науки, спорту, розваг або інших подібних послуг, включаючи послуги організаторів діяльності в зазначених сферах та послуги, що надаються для влаштування платних виставок, конференцій, навчальних семінарів та інших подібних заходів	місце фактичного надання послуг

№	Вид послуг	Місце постачання послуг
9	Надання майнових прав інтелектуальної власності, створення за замовленням та використання об'єктів права інтелектуальної власності, у тому числі за ліцензійними договорами, а також надання (передача) права на скорочення викидів парникових газів	місце, в якому отримувач послуг зареєстрований як суб'єкт господарювання або - у разі відсутності такого місця - місце постійного чи переважного його проживання
10	Рекламні послуги	
11	Консультаційні, інжинірингові, інженерні, юридичні, бухгалтерські, аудиторські, актуарні, а також послуги з розроблення, постачання та тестування програмного забезпечення, з оброблення даних та надання консультацій з питань інформатизації, надання інформації та інших послуг у сфері інформатизації	
12	Надання персоналу, у тому числі якщо персонал працює за місцем здійснення діяльності покупця	
13	Надання в оренду (лізинг) рухомого майна, крім транспортних засобів та банківських сейфів	
14	Телекомунікаційні послуги, а саме: послуги, пов'язані з передаванням, поширенням або прийманням сигналів, слів, зображень та звуків або інформації будь-якого характеру за допомогою дротових, супутникових, стільникових, радіотехнічних, оптичних або інших електромагнітних систем зв'язку, у тому числі надання доступу до глобальних інформаційних мереж	
15	Послуги радіомовлення та телевізійного мовлення	
16	Надання посередницьких послуг від імені та за рахунок іншої особи або від свого імені, але за рахунок іншої особи, якщо забезпечується надання покупцю послуг, перерахованих у цьому підпункті	
17	Надання транспортно-експедиторських послуг	

Приклад 1

Юридична особа надає послуги з перекладу підприємствам – нерезидентам з Європи.

Чи будуть у підприємства виникати зобов'язання із сплати ПДВ при укладанні відповідного контракту з нерезидентом?

Оскільки в п.п.186.2 – 186.3 послуги з перекладу не зазначені, згідно п. 186.4. місцем постачання послуг є місце реєстрації постачальника, а саме – митна територія України.

Отже, такі послуги є об'єктом оподаткування ПДВ за ставкою 20 %.

Приклад 2

Юридична особа-резидент є співорганізатором платної виставки на замовлення нерезидента, яка проводиться в м. Дрезден (Німеччина).

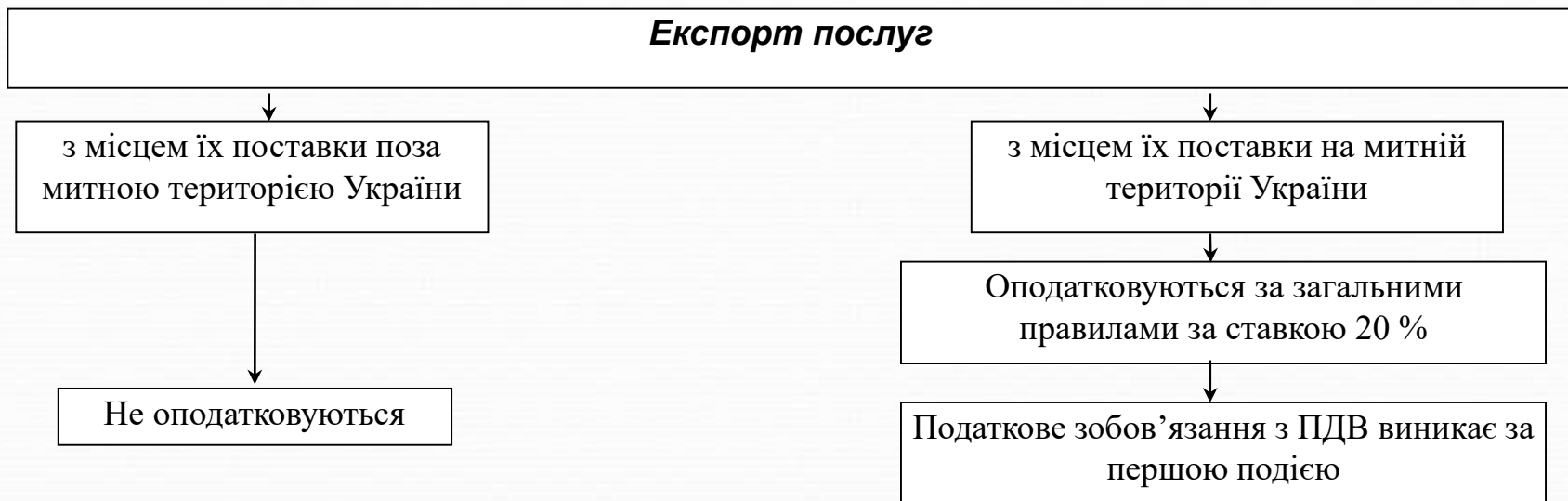
Чи будуть у підприємства виникати зобов'язання із сплати ПДВ?

Оскільки місцем постачання послуг у сфері культури та мистецтва, включаючи послуги організаторів діяльності в зазначених сферах та послуги, що надаються для влаштування платних виставок, є місце фактичного надання послуг (Німеччина), то такі операції не будуть об'єктом оподаткування ПДВ.

Датою виникнення податкових зобов'язань в разі експорту робіт, послуг є дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- а) дата зарахування коштів від замовника на банківський рахунок платника податку як оплата послуг, що підлягають постачанню,**
- б) дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.**

Порядок оподаткування ПДВ послуг, що надаються нерезиденту

5.2.Бухгалтерський облік операцій з експорту робіт, послуг

Типова кореспонденція рахунків та податкові наслідки експорту робіт, послуг за умов наступної оплати

№ оп.	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
<i>Дата надання послуг, виконання робіт (підписання акту)</i>			
1	<i>Акт виконаних робіт</i> Підписано акт виконаних робіт	362	703
2	<i>Податкова накладна. Нараховано ПДВ</i>	703	641
3	<i>Довідка бухгалтерії</i> Списано собівартість наданих послуг	903	231
<i>Дата одержання виручки</i>			
4	<i>Розрахунок бухгалтерії</i> Визначено курсову різницю за заборгованістю покупців на дату оплати	362 або 945	714 362
5	<i>Виписка банку. Отримано на розподільчий валютний рахунок оплату за надані послуги</i>	316	362
6	<i>Виписка банку. Перераховано з розподільчого на поточний валютний рахунок виручку від іноземного покупця</i>	312	316

Типова кореспонденція рахунків та податкові наслідки експорту робіт, послуг за умов попередньої оплати

<i>№ оп.</i>	<i>Зміст господарської операції</i>	<i>Д-т</i>	<i>К-т</i>
Дата одержання авансу			
1	<i>Виписка банку. Зараховано на розподільчий валютний рахунок аванс від іноземного покупця</i>	316	681
2	<i>Виписка банку. Перераховано з розподільчого на поточний валютний рахунок аванс від іноземного покупця</i>	312	316
3	<i>Податкова накладна. Нараховано ПДВ</i>	643	641
Дата надання послуг			
4	<i>Акт виконаних робіт. Підписано акт виконаних робіт</i>	362	703
5	<i>Податкова накладна. Відображено ПДВ</i>	703	643
6	<i>Довідка бухгалтерії. Списано собівартість наданих послуг</i>	903	231
7	<i>Довідка бухгалтерії. Закрито розрахунки за авансами</i>	681	362

Приклад 1

Юридична особа надає послуги з перекладу підприємствам – нерезидентам з Європи. Вартість таких послуг згідно договору – 1000 дол. США.

Акт виконаних робіт на суму 1000 дол. США було підписано 10.04 ц.р. (курс НБУ 8,5 грн./дол. США). Собівартість послуг склала 5000 грн.

Кошти від нерезидента одержано 15.04 ц.р. (курс НБУ 8,7 грн./дол. США).

Журнал реєстрації господарських операцій

№ оп.	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума
10.04 ц.р.				
1	Акт виконаних робіт Підписано акт виконаних робіт	362	703	<u>1000</u> 8500
2	Податкова накладна. Нараховано ПДВ (8500 x 20 % / 120 % = 1416,67)	703	641	1416,67
3	Довідка бухгалтерії Списано собівартість наданих послуг	903	231	5000
15.04 ц.р.				
4	Розрахунок бухгалтерії Визначено курсову різницю за заборгованістю покупців на дату оплати	362	714	200
5	Виписка банку Отримано на транзитний валютний рахунок оплати за надані послуги	316	362	<u>1000</u> 8700
6	Виписка банку. Перераховано з розподільчого на поточний валютний рахунок аванс від іноземного покупця	312	316	<u>1000</u> 8700

Приклад 2

Юридична особа надає послуги з перекладу підприємствам – нерезидентам з Європи. Вартість таких послуг згідно договору – 1000 дол. США.

Кошти від нерезидента одержано 07.04 ц.р. (курс НБУ 8,7 грн./дол. США).

Акт виконаних робіт на суму 1000 дол. США було підписано 10.04 ц.р. (курс НБУ 8,5 грн./дол. США). Собівартість послуг склала 5000 грн.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ оп.	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума
07.04 ц.р.				
1	Виписка банку. Зараховано на валютний рахунок аванс від іноземного покупця	316	681	<u>1000</u> 8700
2	Виписка банку. Перераховано з розподільчого на поточний валютний рахунок аванс від іноземного покупця	312	316	<u>1000</u> 8700
3	Податкова накладна Нараховано ПДВ (8700 x 20 % / 120 % = 1450)	643	641	1450
10.04. ц.р.				
4	Акт виконаних робіт Підписано акт виконаних робіт	362	703	<u>1000</u> 8700
5	Податкова накладна Відображено ПДВ	703	643	1450
6	Довідка бухгалтерії Списано собівартість наданих послуг	903	231	5000
7	Довідка бухгалтерії Закрито розрахунки за авансами	681	362	<u>1000</u> 8700

Приклад 3

Юридична особа-резидент є співорганізатором платної виставки, яка проводиться в м. Дрезден (Німеччина).

На його рахунок 07.04 ц.р. одержано 2000 дол. США як внесок учасників виставки (курс НБУ 8,7 грн./дол. США).

Акт виконаних робіт підписано 27.04 ц.р. (курс НБУ 8,5 грн./дол. США). Собівартість послуг склала 8000 грн.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ оп.	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	
<i>Дата надходження коштів на рахунок</i>				
1	Виписка банку. Зараховано на валютний рахунок аванс від іноземного покупця	316	681	<u>2000</u> 17400
2	Виписка банку. Перераховано з розподільчого на поточний валютний рахунок аванс від іноземного покупця	312	316	<u>2000</u> 17400
<i>Дата надання послуг, виконання робіт (підписання акту)</i>				
3	Акт виконаних робіт Підписано акт виконаних робіт	362	703	<u>2000</u> 17400
4	Довідка бухгалтерії Списано собівартість наданих послуг	903	231	8000
5	Довідка бухгалтерії Закрито розрахунки за авансами	681	362	<u>2000</u> 17400